THE SHEPHERD OF ISRAEL

Subscription Price 50c. a Year.

VOL. 39 - No. 7 MARCH, 1956

Why I HAD To Believe In Christ!

by RACHMIEL FRYDLAND

S THIS POSSIBLE? Who can force any one to become a Christian or anything else? Do Christians still go around even today, taking hold of Jews and others and forcing them to change their religion?

I was born and brought up in a Jewish religious home. As far back as I can remember, my father always wore a religious garb, with beard and peyoths (side curls) and all the other customary

marks of Jewish orthodoxy.

The Jewish community where I spent my boyhood was small and poverty stricken. It was not in a position to maintain a Cheder (a Jewish religious school). But my father being a devout Jew felt it his bounden duty himself to instruct his own five children, my four sisters and his only son, in the faith of his fathers.

I MADE PROGRESS IN MY EDUCATION

In this manner I early learned by heart to recite some of the Hebrew prayers from the Siddur (Jewish Prayer Book) and fulfill the religious duties assigned by custom to small children. But when I knew how to read the Siddur myself, I accompanied my father to the synagogue and was proud to be able to join in the devotions of the congregation without his

After Pesach (the Jewish Passover) having reached the ripe age of seven, my father took me by the hand and brought me to the Cheder about four miles away

from our village.

Of course, I had to have my board and lodging in the home of the Rebbe. This was duly arranged for-my father supplying the materials, and the Rebbezin (the teacher's wife), for a nominal charge, preparing the meals.

During that period my father would

visit me every two or three weeks, take me home for the Sabbath, and when the week-end was over bring me back to the Cheder. While at home, he would take me to the most learned Jew of the community, examine me thoroughly in the chapters I had learned in Cheder, and derive great Nachas (satisfaction) when the examiner and the neighbors would praise me for my progress. I was considered an Illui (a bright student) who would some day become a great Rabbi. This was the cherished ambition of every devout Jew, because thus his entry into Gan Eden (Paradise) would be assured.

I BECAME A TALMUDICAL STUDENT

The Talmud I began to study at the age of nine. A year later the Rebbe advised my father that he had advanced me in my studies as far as he was able, and that if he desired me to continue my Talmudical studies he should transfer me to a higher school of learning. My father joyfully took his advice, and soon after was enrolled as a student in a Yeshivah.

But that meant the starting point of a

new life for me.

Lodging I had free at a cousin's home, sleeping on the floor, on a sack filled with hay. But my food I had to obtain the way other students did, namely, by finding seven homes which would feed me one day a week through the term-an arrangement which was satisfactory most of the time.

Such was my life till I reached my thirteenth year of age, that is, till I became Bar Mitzvah (a son of the Law). This is an important milestone in the life of a Jewish boy. According to Jewish tradition the boy at that point becomes of age and a full-fledged member of the Jewish synagogue. Prior to that, his father was responsible for his sins, but

now the father is delivered from that responsibility. From then on the "Son of the Law" must suffer the penalty for his own misdeeds.

A special celebration was arranged in my honor. I delivered a Talmudic discourse in which I was drilled for weeks beforehand, and for which I received considerable applause-much to the satisfaction of my parents and relatives present.

A year later found me in the capitol city of Poland, Warsaw, continuing my Talmudical studies in one of the famous Rabbinical seminaries, at the end of which course of studies I expected to obtain my Rabbinical diploma.

DOUBTS AND PROBLEMS

The teaching in the Rabbinical Schools was all "spoon-fed"-that is, we had to learn by heart or memorize what we read in the books or what we heard from the lips of the Rabbi. Independent reasoning and questions were utterly discouraged. Those who inadvertently expressed a doubt or an opinion of their own not found in the books, were cruelly punished for their temerity. As a result I carried around my problems and doubts, not daring to confide them to anyone.

At that time also it became clear to me, that however I tried, I would not go to heaven anyway. I felt I could not measure up to the requirements of the Torah. A Talmudical story about a tamous Rabbi troubled me exceedingly. According to it when his end was approaching he was so terrified that he wept bitter tears. He did not know, he lamented, where he was going, to Heaven or to Gehenna. "If such a Rabbi" I said to myself, "so famous for his devotion and sanctity, did not know whether he was good enough to go to heaven, what chance had I to get there?"

As a last resort I clung tenaciously to two small observances (or mitzvahs) which I hoped might be of some help. 1 religiously saw to it that my peyeth were of the required length, and that my Yarmelke (skull cap) was always on my head, even at night. These two mitzvahs I secretly hoped might give me at least some chance of escaping the fires of Ge-

At this point an incident occurred which completely changed the whole course of my life. I had a friend who was suspected of not being sufficiently orthodox accord-

What Does Pesach Mean to You?

Every Jew knows that a remarkable and unique custom has come down into the Passover ritual through hundreds of years, and no one has yet been able to explain how and where and why this custom originated. It has to do with the ritual of the three Matzos. If you would like to know the explanation, send us 5¢ in stamps and ask for our folder, "The Broken Matzo."

THE SHEPHERD OF ISRAEL, 236 West 72nd Street, New York 23, N. Y.

ing to the rigid conception of the Yeshivah I was attending. He belonged to a religious Zionist group, called the Mizrachi which was not tolerated by that Yeshivah. Though having nothing to do with this group, my association with this friend of mine nevertheless drew suspicion on me also.

At that time also I became dissatisfied with the whole system of Rabbinical education. All of it was nothing except what the Rabbis long ago said or wrote. I desired to read and to study things which were outside the Talmudical Curriculum. I craved to learn things other than what was taught in the Yeshivah.

That opportunity soon came. Walking in the streets of Warsaw, I met a friend, also a Talmudical student, standing in the street and selling things. Lasked him.

the street and selling things. I asked him, why he was doing it. He said, "I am fed up with the tyranny and fanaticism of the Rabbis. I am now earning my own living. I am no longer dependent upon the Yeshivah. Now I can think for myself

and read what I like."

A short time later I too was standing in the street, selling things.

A RADICAL CHANGE

Then the store keeper who was giving me lodging on his premises saw me thus in the street with my basket of goods: "Aha," he said, "you are no longer in the Yeshivah! My store is only for Yeshivah Bocherim (students). You therefore can no longer sleep in my place!"

The only thing then for me to do was to find another lodging. This I succeeded in doing quickly in the home of a kindly

motherly woman.

But this woman was attending meetings at a mission!

"What are they doing at the Mission?" I asked her. "Come and see!" she replied. My curiosity was aroused, and so one day I accompanied her to the meeting.

The missionaries were not altogether unknown to me. I had heard of them before, and abhorred them. I also had seen some of their literature, and as soon as I looked into it, I tore it up. It seemed to propound the idea that Jews should believe in three gods and exchange the holy Torah for the teaching of the "Hanged One," whose name it was a sin for a Jew to take even upon his lips. Because "that One" was the cause of all the sorrows that had befallen Israel since his day nearly two thousand years ago.

Moreover what I saw at the Mission that day filled me with ridicule. The Missionary began the meeting by offering prayer in Yiddish! I could not help bursting out in laughter. With us, in the Synagogue, only ignorant women prayed in Yiddish. The language of prayer for men was Hebrew, from the Siddur!

A little reflection, however, made me ashamed of my behavior. After all, I said to myself, God understood all the languages, even Yiddish. Then thinking back to Abraham, Isaac and Jacob and the prophets—they had no Siddur to pray

from, and yet their prayers were accepted of God.

SIGNS OF THE MESSIAH

At the close of the meeting I heard the speaker make the following announcement:

"If any of you want a sign from the Tenach (Old Testament) that Jesus is the Messiah, let him remain till after the meeting, and I will prove to him with more than one sign that this is so."

Hearing this I decided to stay. I was sure that he was wrong. I knew there were no signs in the Tenach by which he could prove his point. I knew also that I could demolish all his arguments, and show him that he was in error. I was therefore eager to hear what he had to

The missionary made a long speech, quoting many verses from the Tenach in his support. But I had an answer ready for every one of those verses. Some of them, I explained, did not apply to the Messiah, and those that did, I showed him that it was not Jesus to whom they referred.

The only passage, however, for which I did not know the answer was Daniel 9:24-27. It reads as follows:

Seventy weeks are determined upon thy people and upon thy holy city, to finish the transgression, and to make an end of sins, and to make reconciliation for iniquity, and to bring in everlasting righteousness, and to seal up the vision and prophecy, and to anoint the Most Holy. Know therefore and understand, that from the going forth of the commandment to restore and to build Jerusalem unto the Messiah the Prince, shall be seven weeks: and threescore and two weeks: the street shall be built again, and the wall, even in troublous times.

And after three score and two weeks shall Messiah be cut off, but not for himself. . . .

I simply had to confess that I did not understand this passage at all. But I promised the speaker that I would study it and come back with the answer. What puzzled me most was: Why was Messiah to be cut off . . . ?

I WAS FORCED TO BECOME A CHRISTIAN

But I wanted to get at the bottom of the whole matter. I therefore obtained a copy of the New Testament in Hebrew to learn first hand who Jesus was, and what He came to do and teach. I read it through carefully comparing the many references in it to the Old Testament.

Slowly it dawned upon me that Jesus must be the Messiah!

At no time was there external compulsion or persuasion to force me to that conviction. It was the hand of God which I could not and would not resist.

What then forced me to become a Christian? One thing I know, it was not external or human force. It was the Spirit of God who still broods over the chaos of this world and over men's souls, darkened through sin, crying: Let there be light!

Then came the winter of the year 1937. There was a meeting at the mission, and

AMERICAN BOARD OF MISSIONS TO THE JEWS, Inc.

Established by Leopold Cohn in 1894

HEADQUARTERS

LEOPOLD COHN MEMORIAL BLDG.

236 WEST 72nd STREET NEW YORK 23, N. Y.

on that occasion, it was composed wholly of Jewish believers. The speaker was a Gentile woman, who talked about the Temple of Jerusalem, explaining how all the things in it—its construction and its furniture—all pointed to the fact that all men were sinners, and that the Lord Jesus was the sacrifice for the sins of all.

"How is it?" I asked myself "that a Gentile woman knew more about the Bible and about the significance of these things than I, a student of the Yeshivah? Does this not prove that it is because we as a nation have rejected our Messiah?"

When the speaker was done we were invited to kneel and to pray. Then the unexpected happened. In spite of my Jewish reluctance to kneel, I immediately sank upon my knees before all, and prayed that God might open mine eyes to the Truth, and forgive me my sins for not acknowledging openly before men that Jesus was my Messiah.

God answered my prayer. A new assurance filled my soul. I was no longer afraid to confess Him before men. I was no longer afraid of the consequences.

Then one day as I was reading and meditating upon the Word of God, I came upon the following words:

But though our outward man perish, yet the inward man is renewed day by day (2 Corinthians 4:16).

These words made me realize that all my cares and anxieties up to this moment were only for external things. I thereupon decided to consecrate my life anew and completely to my Messiah, and love Him and serve Him more than before.

This, however, was not the end of my difficulties. Soon my parents learned of the step I had taken, and came with tears and prayers, endeavoring to dissuade me from my new found Faith. But as time went on their opposition relaxed. In the course of time I had many opportunities to prove to them that I was still a loving and devoted son of theirs, and I lived to witness the fulfilment of the promise which the Lord made through His prophet that He will turn "the hearts of the fathers to their children" (Malachi 4:6). Many a time after that I had the privilege of witnessing to them about their and my Messiah.

האפם או מיין משפט אין נהינום וועם נישם זיין

Bitt Erita.

עפעם איז נעשען אין דער ציים וואָם האָם איננצנצן נעענדערם דעם נצנג פון מיין לעבן. איך
בין נעווען באפרינדעם מים א בהור וועלכן מען
האָם הושד געווען או ער איז נישט געווען גענגג
פרום לוים די שמרענגע אויפפאסונגען פון אונדוער ישיבה, ער האָם אָנגעהערם דער מיורהי אָרגא־
ניואציע וואָס איז געווען פארבאָסן ביי אונדו.
באָםש איך האָב נישט געוומט אין האָב נאָרנישט
געהאט צו מון מים דער אָרגאַניואציע איז דאָך
צוליב אונדוער פריינטשאפט דער השר אויף מיר
איור געפאלן.

עם האם שוון אָבער ווייניק נעהאָלפּן. איך בין שוין געווען אומצופרידן מימן נאנצן ישיבה מים־ מעם. אלץ וואָם מיד האָבן נעלערנט איז געווען נמראַ און פּילפּול. איך האָב געשמרעכט צו שמר־ דירן אנדערע זאכן וואָם מען האָט גישט געמאָרט לייענען אָדער שמודירן אין א ישיבה.

לייענען אָרער שמורירן אין א ישיבה. די געלענהיים איז באלר געקומען. ארורבגייענר דיק אין נאם האָב איך באגעננט א חבר וועלכער

דיק אין נאס האָב איך באנעננט א הבר העלכער איז געווען פון מיין שמאָט און נעקימען קיין וואר־ שע. איצט איז ער געשמאנען אין נאס און פאר־ קייפט דראָבנע זאכן. איך האָב אים געפרענט פאר־ וואָס ער האָם עט געמין, און ער האָט מיר געואָגט: האיך בין שוין מיר פון די פאנאמישע רבנים. איך פארדין מיר מיין שמיקל ברוים. איך בין מער גישט אָפּהענניק פון דער ישיבה. איך קאן איצט דענקן וואָס איך וויל און לעזן וואָס איך וויל." א בימל שפעמער בין איך אויך געשמאנען לעם

אים אין נשם און פשרקויפם דרבבנע ושכן.

a lalidata atlalit

דער אייגענטימער פונם געוועלכ ווו איך בין געשלאפן האָם מיך געוען אין גאס מים מיין קויש מחורה. "אַ" האָם ער געואָנם, "ביסם שוין נישם מער אין דער ישיבה! מיין געשעפט צו שלאָפן איז גאַר פאר ישיבה בחורים. מוום דיר געפינען אנארער אָרם."

איך האָב נאָר געהאָם איין ברירה, צו געפינען וואָם גיכער אַן אָרם צו שלאָפּן. און דאָם אין פיר צום גליק גיך געלונגען אין אַ היים פון אַ גומער יידישער פאמיליע. די פרוי אָבער פלענט גיין צו

די מיסיאָנערן.

"וואָס מוס מען ביי די מיסיאָנערן?" האָב איך
איר געפרענם. "קום וועסמי זען," האָט זי מיר
קורץ געננספערט. איך בין געווען נייגעריק און
איך בין מימגענצנגן.

אינגאנצן פרעמר וענען די מימיאנערן פאר מיר נישמ נעווען. איך האב שנין נעהאם נעהערם ווענן

ויי. איך האב אפילו נעוען זייער לימעראמור איינ
ויי. איך האב אפילו נעוען זייער לימעראמור איינ
מאל, אבער ווען איך האב אריינגעקוקט אין די

ניכלעך האב איך זיי צערימן. עם האם דעמאלט

ניכלעך האב איך זיי צערימן. עם האם דעמאלט

נלויבן אין דריי געמער, אין פארווארפן די הורה

פאר די לערע פון דעם אותו האיש, וועמענט נאמען

עם איז אן עבירה צו דערמאנען, ווארעם אלע צרוח

האבן מיר אוימצושמיין צוליב אים.

און איצם וואָס איז פּאָרגעקומען אין דער מיסיאָן האָט מיך אָנגעפּילָט מיט געלעכטער. דער מיסיאָנער האָט מהפּלָל געווען אין יידיש מאמע־לשון. וויאווי קאָן מען זיך איינהאלטן פון לאכן? ביי אונדו האָבן גאָר יידינעס הפילה געמון אין יידיש פון החינות.

א מאנספערשוין איז מהפלל אין לשון הקודש פון

א סידור אַדער אוימנווייניק! ווען איך האַב מיך אָבער די זאַך איבערגעליינם האב איך מיך געשעמם פאר זיך אליין. נאֶך אלעי

האָב איך מיך געשעמט פאר זיך אליין. גאָך אלע־ מען, האָב איך מיר געמראכט, פארשמייט דאָך גאָם אלע שפראכן, אפילו ייריש. אין מראכטגדיק וועגן אברהם, יצהק און יעקוב און די גביאים, האָבן זיי דאָך קיין מידור נישמ געהאָט, אין דאָך זענען זייערע הפילות אוימגעהערט געויאָרן.

מומנום אוופן משוח

בנים סוף פון דער פארואמלונג האָב איך געהערט ווי דער בעל דרשן ואָנט אווי: "אויב עמיצער וויל א סימן פונם חנך או ישוע איז דער משיה, ואָל ער דאָ פארבלייבן, און איך וועל אים באווייזן מיט מער ווי איין באווייז או אוד איז עם."

איך האָב מיך אנמשלאָמן צו פארבלייבן. איך בין געווען זיכער או עם איז נישט אווי ווי ער ואָגם. איך האָב גום געוווסט או עם זענען נישט פאראן קיין מימנים אינם חגך או ער ואָל עם קאָ־ גען באווייזן. איך בין געווען איבערצייגט או איך קאָן במל מאכן אלע זיינע באווייזן און אויפצייגן זיין מעות. איך בין פארבליבן.

דער מימיאָנער האָם מיר געוויון א סך פסוקים פונם חנ"ך וואָס ווייון אויפן משיח, אָבער איך האָב געפוגען או ענמפער. א מייל פון זיי רערן נישם וועגן א משיח און די וואָס איך האָב מודה געווען או זיי רערן יא וועגן א משיח איז אָבער גישמאָ קיין באווייו או זיי באציען זיך צו ישוען. דאֶך אויף איין שמעלע האָב איך נישמ געקאָנמ

געפונען קיין ענטפער. די שטעלע געפינט זיך אין דניאל ט' 24-72. אָט איז זי:

182 1.1 183 HAD TUT AWIT BELLWILD HUTT BEUT L'WO צייטן. אָבער נאָך די צוויי און זעכציק וואָכן מרן, כאָמש עם וועט זיין אין שווערע (עוגע) דיין און ווידער אויפבויען די גאַסן און די מוי־ זיין זיבן וואָכן (שמיטות); אַזוי וועט מען צוריק־ ירושגים ביו צו דעם משיח דעם פירסט, וועט ביו מען וועט צוריקגיין און ווידער אויפבויען egrwowy gr ella griratwy elf rua tgeut, (קרוש קרשים). דצריבער וצָּגסטו וויסן און ב, נדואש אוז גו ואַנדו בתם אַנתנע...נימטחו גערעכטיקייט, און צו פאַרזיגלען די זעאונג און ו...ן פּאַר עוונות און אַריינצוברענגען אייביקע זינד, און צו פּאַרויגלען חטאים און מכפר צו און האר דיין הייליקער שטאט צו עודיקו מים זיבציק וואָכן זענען באַשמימט פאַר דיין פּאָנאַ

איך הגָב נעמוום מורה זיין אַז איך פארשמיי עם נישם. גָבער איך הגָב אים פארזיכערם אַז איך װעל ארזיכלערנען אין ציריק קומען. װאָם איך הגָב נישט געקענט פארשמיין איז: פארװאָס דארף משיה פארשניםן זוערן . . . י

מים דער ציים האב איך אנעהויבן אכשן די מענמשן פאר זייער גערולר און ענות. איך האב איינגעזען או מיינע ענמפערס אייף די מיסיאנערנס מימנים ווענן משיה זענען נישט געווען באזירט אויף ביבעל נאר אויף דעם וואָס רבנים האבן אונדו געלערנט. איך האב געמוזט אליין מורה זיין או געלערנט. איך האב געמוזט אליין מורה זיין אין די נבואוהן וועלכע זענען דערפילט געווארן אין אים זענען ציפיל או מען זאל קאנען זיי אפויענדן. דעיאלס נבואה האב איך נאך אלץ נישט פארשמא־ נען, כאמש איך האב אריינגעקומט אין די מפרשים.

> מיך בין געווען צופרירן וואָס דער בעל־דרשן האָס מיך נישט געפרענט וואָס איז וועגן דעם געוואָרן.

אגל עמר אַ מאַמען

אָבער איך האָב געוואָלט פארשטיין דעם דעם עינין. איך האָב גענומען פון זיי א העברעאישן ברית הדשה, צו לייענען און געווויר צו ווערן ווער ישוע איז געווען. איך האָב עם געלייענט פאָרוֹיכ־ מיק און פארגליכן די צימאטן מיטן הנ"ך.

פשמעלעך האָב איך איינגעוען או ישוע איו דער משיח.

איצם ווען איך קוק צוריק, קאן איך זען ווי גאָם האָם מיך געפירם יערן מרים. אַלץ וואָם איז געשען מים מיר איז געווען פאר דעם צוועק וועגן. קיינער האָם מיר דערצו נישם גענוים, אָבער גאָם האָם עם אזוי געפירם אז איך זאָל קאָגען קומען צום גלויבן. עם איז געווען דער רוה אלהים וואָם שוועכם נאָך היינם איבער דער וועלם כאָאָם און רופט: זאָל זיין ליכם!

איך בין געווען איינואַם אין דער אַנשײַרונג. איך האָב זיך נישם נעקאָנם באַראָםן מים מיונע עלמערן. זיי וואָלמן עם נישם פאַרשמאַנען, אָבער איך האָב געוווסט אַז איך מוז באַקענען מיין גלויבן אינם משיה, כאָמש עם האָם מיר געפעלט דער קר ראַזש דערצו.

intaur eil TSEL wit strugiaut, un wit estrugiaut a estisackte sij tur ardist stur tst est asartin. Tr turturit sit tunut s ardait, ir neu turura mut cin nagra, insur sku tsel tera mint sit air tutut turur sit sku tsel tera mint sit air tutut turur sit sit tur ner imiu sit tur gret est sitriuru si tur ner imiu sit tur gret est sitriuru tit. "In giad uo" ner sir air skin tuautèa tit erstu, "si s tiisiau erit ișt cudur quuț tra nt", est air sit mia tr estriaitul aur tua nt", est air sit mia tr estructul aur est air s imich chirê sit tua sit sit tuauț mid air neri estruștel sitriur aures" tuul ri rurturiț nea tuutina, neri stu

SULTUTURUS CIRECT III, SILTED SICHTTURINGUM SILTEMANI, CIRECTORI ESTERAÇO SI GUINI CIL SILTEMANI, CIRECTORIO CICI EN SULTUTUR SILICULI CICI EN SULTUTURI SILICULI CICI SILICULI CICI SILICULI SILICULI SILICULI CICI SILICULI CICI CICILI CICILI SILICULI SILICULI SILICULI CICILI SILICULI SILICULI CICILI SILICULI SILICULI CICILI CICILI CICILI SILICULI SILICULI SILICULI CICILI SILICULI SILICULI CICILI SILICULI SILICULI SILICULI SILICULI CICILI SILICULI SIL

שמפהענולות און מנונפת

גאָט האָט אַניטַנעהערט מיין הפּילָה. אַ נייע זיכערקייט האָט אָנגעפּילט מיין האַרץ. איך האָר מער קיין מוראָ געהאַט ערות צו זאָנן וועגן אים, אין קיין פּאָרכט פּאַר קאָנטעקווענצן.

מיינע שווערוקייםן האבן זיך נישם דערמים נעענדיקם, מיינע עלמערן זענען דערפון נעווייך געוואָרן, און זענען געקומען מים מרערן זיך צו באמיען מיך אָפּצוּקערן פונם נייעם וועג און גלויבן.
אבער מים דער ציים איז זייער גענערשאַפֿם שואבער געוואָרן, זיי האָבן איינגעזען אז איך בין זייער
צבער און געמרייער זון, איך האָב דערלעבם
כער געוואָרן, זיי האָבן איינגעזען אז איך בין זייער
ציו זען זוי מיינע עלמערן האָבן אַנגעהויבן לעון דעם
ביית הדשה און די נבואָה איז דערפילם געואָרן:
ביי זייערע קינדער," (מלאבי בּ-,6), א מך מאַל
שפעמער זענען מיר צוואַמען געזעםן אין געשמר

פארואם איך מוז גלויבן אין ישוע המשיח!

ותקמתי עליתם רעת אחר

The Shepherd of Israel

PUBLISHED MONTHLY TO GIVE ISRAEL A KNOWLEDGE OF THE TRUE SHEPHERD, THE MESSIAH

VOL. 39 - No. 7 MARCH, 1956

רעה ישראל

א מאנאטליך בלאט צו ערקלעהרען צו ישראל דעם אמתידינען משיח

Subscription Price 50c. a Year.

817

הרפה

חמוכ

פארוואָם איך מוז גלויבן אין ישוע המשיח!

פון ירחמיאל פרידלאנד

בישראל.

איז דאָס מעגלעך? ווער קאָן צווינגן עמיצן צו
ווערן אַ משיחי אָדער עפּעס אַנדערס? גייען דען
קריסטן אַרום, היינט צו טאָג, און זוכן אַנדערע,
זיי צו צווינגן אַריבערצוגיין צו זייער רעליגיע?

איך בין געבוירן און אויפגעהאָדעוועט געוואָרן אין א ייריש רעליגיעזער היים. מיין פּאָטער האָט זיך רעליניעז געקליידט מיט באָרד און פּאות און אויפגעפירט זיך ווי א פרומער ייד.

ער איז געווען א חסיד און אויף ימים נוראים פלעגט ער פאָרן צום רבין וואָס האָט נישט ווייט געוווינט פון אונדז, אָפּגעבן א סוויטל, און דאָרט פארברענגן די צען טעג, האָפנדיס אז דורך דעם וועט ער זיך אויסבעטן א גוט יאָר.

נישט נעווען קיין סך יידן אינם אָרט ווו איך בין געבוירן געוואָרן, גאָר עטלעכע יידישע פאמיר ליעס, און קיין חדר האָט זיך דאריבער אין דעם ארט נישט געפונען. מיין פאָטער האָט דאריבער אויף זיך גענומען דעם חוב צו לערנען מיט זיינע פינף קינדער, מיך מיט מיינע פיר שוועסטער, און איינצוגרונטעווען אונדז אין דעם גלויבן פון אונדד ערע אָבות.

איך מאַך פאַרשריפן אינם לערנען

צווי צרום הצב איך זיך גיך אויסגעלערנט צ פך תפילות פונם סידור אויף אויסנווייניק, און צפגעהיטן צלע מצוות ווצס קינדער דצרפן צפהיטן לויט דער יידישער טרצדיציע. ווען איך הצב שוין געקאנט עברי, און מיין פאטער האט מיך מיטגער נומען אין שול צריין בין איז געווען שטאלץ פון דעם ווצס איך האב געקאנט הצלטן צ סידור און מיטדצוונען מיטן עולם אן זיין הילף.

נאָך פּסח ווען איך בין שוין געווען זיבן יאָר אלט, האָט מיין פּאָטער מיך גענומען ביי דער האנט און מיך אוועסגעפירט איין חדר אריין פיר מייל אוועס פון אונדזער דאָרף.

עסן און שלאָפן האָב איך געמוזט ביים רבין אין הויז, און מען איז אדורכגעקומען מיט דעם — מיין פאָטער האָט געבראַכט די פּראָדוקטן און די מיין פאָטער האָט געבראַכט פאַר אַ קליינער שכר. רביצן האָט פאַר מיר געקאָכט פאַר אַ קליינער שכר. אינם פאַרלויף פונם זמן פלעגט מיין פאָטער מיך מען אויף שבת און מיך צורייקברענגן איין חדר

אריין. אין דערהיים פלעגט מיין פאָטער מיך גער מען צו דעם בכבודיקסטן ייד מיך צו פארהערן, און פלעגט שעפן נחת ווען דער פארהערער און שכנים האָבן מיך געלויבט פאר מיין פּראָגרעס אין לערנען, און מען האָט געהאַלטן או איך וועל ווערן אן עילוי און וועל אפשר אַמאָל זיין אַ רב

איך ווער אַ ישיכה בחור

גמראָ האָט איך אָנגעהויבן לערנען ווען איך בין אלט געוואָרן ניין יאָר. א יאָר שפעטער האָט דער רבי געעצהט מיין פּאָטער אז ער זאָל מיך אָפּנעבן אין א ישיבה אריין ווייל ער האָט שוין מיט מיר געלערנט אלץ וואָס ער האָט געקאָנט. מיין פּאָטער האָט זיך גאַטירלען דערפרייט און איך בין אוועק־געשיקט געוואָרן אין א ישיבה אריין.

ראָס איז געווען דער אָנפאַנג פון אַ ניי לעבן פאר מיר.

שן אָרט פאר שלאָפן האָבן מיינע עלטערן פאר מיר געפונען ביי קוזינען וואָס האָבן געוווינט אין דער שטאָט. איך בין נעשלאָפן אויף א שעניק מיט היי אויף דער פּאָדלאָגע. וואָס אָנבאַלאַנגט עסן היי אויף דער פּאָדלאָגע. וואָס אָנבאַלאַנגט עסן האָב איך געמוזט מיר פארשאַפן ווי אַנדערע בחורים האָבן עס געטון. איך האָב געמוזט מיר געפינען זיבן באַלעבאטים וואָס זאָלן מיר געבן טעג צו עסן. מייסטנס איז אַלץ געווען אין אָרדנונג, יידישע הייד מען האָבן גערן געגעבן צו עסן א ישיבה בחור, אָבער טיילמאָל האָט מיר אויסגעפעלט א "טאָג". דעמאָלט האָב איך געמוזט פאַסטן, א חוץ ווען איך דעמאָלט האָב איך געמוזט פאַסטן, א חוץ ווען איך און דאן איז ער גיך געסומען און מיר געגעבן א פאָר גראָשן זיך עסן צו קויפן.

און אָט אזוי האָב איך מיר צוגעוויינט צו מיין ניי לעבן ביז איך בין געוואָרן דרייצן יאָר אַלט, ניי לעבן ביז איך בין געוואָרן דרייצן יאָר אַלט, דאָס הייסט איך בין געוואָרן בר־מצווה. דאָס איז אַ זייער וויכטיקע צייט פאר אַ יידישן בחור. יידן גלויבן אַז אַזאַ בחור ווערט דעמאָלט אַ מיטגליד פונס כלל ישראל, און אַז פאר דעם איז דער פּאָטער פאראַנטוואָרטלעך פאר אויפפירן זיך פון זיין קינד פאראַנטר איצט ווערט ער באפרייט פון דער פאראַנט־וואָרטליכקייט. פון איצט אָן אַלס אַ בר־מצווה וועל וואָרטליכקייט. פון איצט אָן אַלס אַ בר־מצווה וועל

איך אליין טראָגן די שטראָף פאר מיינע זינד. מען האָט געמאַכט א ספעציעלע סעודה פאר מיין כבוד וועגן. איך האָב געהאלמן א דרשה מיט פּילפּול וואָס מיין רבי האָט מיך אויסגעלערנט, און פאר וועלכע מען האָט מיך שטארק געלויבט, פון וואָס מיינע עלטערן האָבן ווידער געשעפּט נחת.

מיט א יאָר שפעטער כין איך אָנגעסומען אין דער הויפשטאָט פון פּוילן, ווארשע, פּאָרטצוזעצן מיינע לימודים אין איינע פון די בארימטע ישיבות. אָבער דאָס לעבן איז נישט געווען לייכט אין דער ישיבה. דאָס מאָל איז עס נישט געווען די פראַנע וועגן עסן אָבער דאָס שלאָפּן פּראָבלעם. מען האָט געד געסן אין דער "סעך" ביי דער ישיבה, אָבער שלאָפּן געסן אין דער "סעך" ביי דער ישיבה, אָבער שלאָפּן האָב איך, ווי אַנרערע ישיבה בחורים, געמוזט געפינען אין אַ געוועלב ווי אַ נאַכט וועכטער, מען זאַל מיר געבן אן אָרט צו שלאָפּן איבער נאַכט און נאָך צוצאָלן צוויי זלאָטעס (עטלעכע סענט) פאר דער וואָך.

צווייפל און פראכלעמען

די לערע אין ישיבות איז געווען דיזעלבע ווי אומעטום. מיר האָבן אויםגעהערט דעם שיעור, איבערגעחזרט און אליין געלערנט אַ גמראָ. מיפערע קשיות און פראגן האָט מען נישט געטאָרט פרעגן, און אויב מען האָט יאָ געפרענט, האָט דער רבי אָנגעשריגן אָדער באַשטראָפט דעם "גוי" אָדער לץ. ווי אַנדערע האָב איך מיך אַרומגעטראָגן מיט מיינע פּראָבלעמען, פראַגן און צווייפל און זיך נישט מיינע פּראָבלעמען, פראַגן און צווייפל און זיך נישט מעוואגט פארטרויען פאַר קיינעם.

קלאָר איז עם אויך געווען פאר מיר אז איך וועל קיינמאָל נישט אריינקומען אין גן־עדן אריין, ווי איך זאָל זיך נישט באמיען. איך האָב געוווסט אז איך בין אן עובר אין געדאנק און אין טאט אויף דער תורה. איך האָב געוווסט ווי ר' יוחנן בן זכאי האָט געוויינט איידער ער איז נפטר געוואָרן, גישט וויסעגדיק ווואהין ער נייט און מוראָ האָבנדיק אזוי פאר גאָט. און איך האָב מיך געטראַכט: "אויב אזא רבי וואָס זיין פרומקייט און קרושה איז גע־אז רבי וואָס זיין פרומקייט און קרושה איז גע־ווען אזוי גרויס און ער האָט נישט געוווסט צי ער האָט זוכה געווען אריינצוקומען אין גן־עדן, וואָס פארא אויסזיכט האָב איך אהין צו קומען?"

דאָך האָב איך זיך באַמיט מיט אַלע כוחות אָפּ־ צוהיטן די תורה. איך האָב געטראָגן לאַנגע פּאות מער ווי דער שיעור איז, כאָטש נישט די לעננסטע אין דער ישיבה, און שטענדיק געהאַט אויפן קאָפּ א יאַרמולקע אַפּילו ווען איך בין נעשלאָפן אַזויווי די אַגדערע בחורים, און אַזויאַרום האָב איך נער